

MIES, JOKA SELÄTTI verottajan — JA MENETTI KAIKEN

© LUKUAIKA 8 MINUUTTIA

HANNU SOKALA

© JULKAISTU 11.02.2019 - 12:00.

Turkka Rautajuuri on elänyt uskomattoman tapahtumaketjun, joka on heittänyt hänet Turusta maailmalle ja takaisin, Bangkokissa vankilaan ja rikkaudesta köyhyyteen. Taistelu verottajaa vastaan on muodostunut hänelle kokopäivätyöksi.

Turkulainen Turkka Rautajuuri lähti parikymppisenä nuorukaisena maailmalle. Hän päätyi vaativiin tehtäviin suurissa paperi- ja energiateollisuuden hankkeissa ympäri maailmaa.

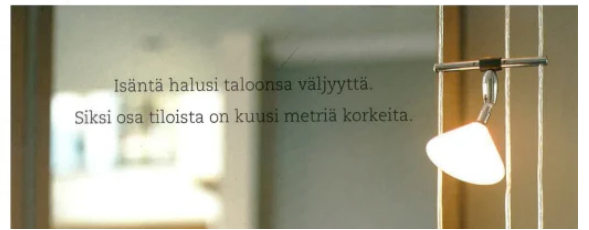
Vuonna 2003 oli aika palata kotiin. Sopiva tontti löytyi Turun Hirvensalosta, ja Rautajuuri suunnitteli itselleen talon, jonka rakennustöihin hän myös itse osallistui.

– Tein sitä pitkään. Olin hankkinut varallisuutta kaksikymmentä vuotta, tässä sitä saavutettua tulosta sai niin sanotusti itselleen käyttöön, hän sanoo MOT:lle.

Talosta tuli niin hieno, että sisustuslehti *Glorian Koti* teki siitä monen sivun jutun helmikuussa 2007.

"Uima-allas on olohuoneen yhteydessä. Koti sisustettiin vasta vasten uuteen taloon hankituilla huonekaluilla.
Lattiamateriaaleiksi valittiin graniittia ja tammia."
– Glorian Koti, 2007

Yksi talon erikoisuuksista: kallio työntyy sisään makuuhuoneeseen.

Isäntä halusi taloonsa väljyyttä.
Siksi osa tiloista on kuusi metriä korkeita.

Kuva: kuvakaappaus Glorian koti -lehestä

Kaksi turkulaista tuttua halusi Rautajuuren tekävän talot heillekin. Siitä alkoi painajainen, joka ei ole päättynyt vieläkään.

Verottaja epäili pimeää työvoimaa

Turkka Rautajuuri aktivoi isältään ostamansa yrityksen naapureille rakennettavia taloja varten. Lisäksi hän perusti yrityksen Viroon, josta vuokrattiin sikäläiset rakennusmiehet rakentamaan taloja.

Rautajuuren oma talo nousi ilman ongelmia, mutta naapureille rakennettavat talot ajautuivat hankaluuksiin: alkoi riitely siitä, kuka oli sitoutunut maksamaan ja mitä.

”

”Rautajuuri käy päivittäin syömässä ravintola Panninissa, Julian-talossa, aina samojen kamujen kanssa, se ei voi silloin olla edustamista eikä vähennyskelpoista.

Kuulemma, verotarkastaja ja poliisi ovat käyneet paikan päällä, mutta ei tainnut saada mitään aikaan, koska toiminta jatkuu edelleen täysin voimin.”

— Ilmianto 30.6.2006

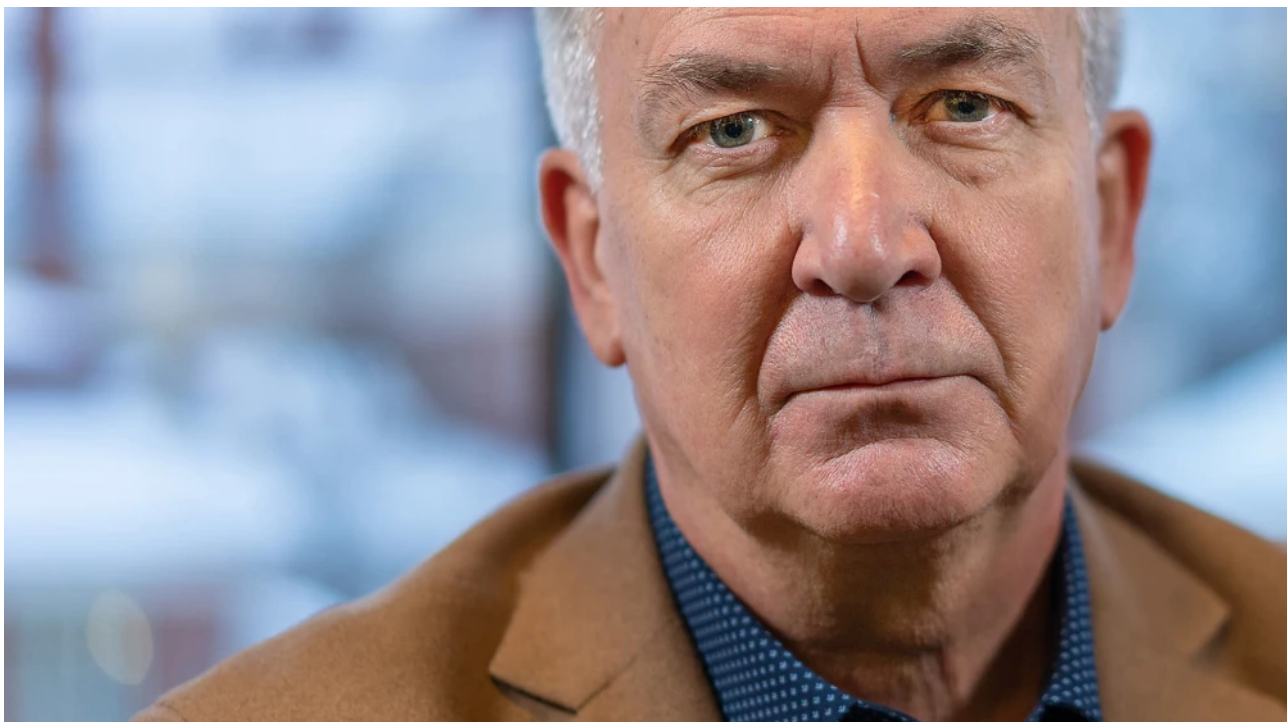
Sitten Verohallinto ilmoitti tekevänsä verotarkastuksen Rautajuuren yhtiöön. Tarkastus päättyi siihen, että Rautajuuri ja hänen yrityksensä olisivat salanneet tuloja verottajalta. Verottaja teki samaan aikaan rikosilmoituksen Rautajuuresta.

Verotarkastaja katsoi, että Rautajuuren yritys olisi käyttänyt pimeää virolaista työvoimaa – lisäksi Rautajuuri oli tarkastajan mielestä maksattanut oman talonsa rakentamisen yrityksellään. Verohallinto määräsi Rautajuurelle ja hänen yritykselleen lisää veroja maksettavaksi.

– Se oksettaa. Tulee paha olo. Se on täysin ylitsepääsemätön tilanne, Rautajuuri kertoo tilanteesta, jossa hän sai kuulla verotarkastuksen seurauksista.

Tieto Rautajuuren vaikeuksista levisi Turussa nopeasti, ja yrityksen velkojat ja materiaalintoimittajat laittoivat saataviaan pikaisesti maksuun. Yrityksen toiminta pysähtyi, ja maksut menivät ulosottoon.

Rautajuuren ja hänen yrityksensä omaisuus pakkomyytiin. Rautajuuren mukaan ulosottovirasto kauppasi hänen omaisuutensa selvään alihintaan.

Kuva: Taisto Lapila / Yle

Palautus raudoissa Suomeen

Turkka Rautajuuri muutti Thaimaahan aloittamaan elämänsä ja yritystoimintaansa uudelleen. 2011 hän perusti Thaimaassa yrityksen toteuttamaan Chonburiin kaksi 64 huoneiston kerrostaloa.

Hän kertoo, että Thaimaan-projekti alkoi hyvin, mutta sitten lupaviranomaisten kanssa tuli ongelmia. Rautajuuri pyysi apua Suomen Bangkokin-suurlähetystöstä, mutta Rautajuuren mukaan lähetystö ei halunnut auttaa häntä millään tavalla.

Huhtikuussa 2015 thaimaalaiset maahanmuuttoviranomaiset ilmestyivät Rautajuuren toimiston ovelle ja pidättivät tämän. Rautajuuri vietiin Bangkokiin, jossa hänet laitettiin vankilaan.

– Se oli äärettömän epämiellyttävää. Se oli kolme ja puoli metriä kertaa seitsemän metriä selli, jossa yksi seinä oli auki, joka oli kaltereista. Sellissä oli päivittäin yhdeksästä neljääntoista henkeä. Nurkassa oli reikä, jossa kävit tarpeilla. Sitten oli vesipiste, jossa pääsit peseytymään.

”

Nurkassa oli reikä, jossa kävit tarpeilla.

Kahden viikon kuluttua perjantai-iltana Rautajuuri haettiin vankilasta ja kuljetettiin häkkiautolla Bangkokin kansainväliselle lentokentälle Suvarnabhumille. Rautajuuri kertoo, että hänet pidettiin häkkiautossa aamuvuuteen, jolloin kaksi KRP:n edustajaa tuli paikallisten viranomaisten kanssa hakemaan hänet Finnairin reittilennon tarkastukseen.

Tuomio käräjäoikeudessa

Helsinki-Vantaan lentoasemalta Turkka Rautajuuri vietiin Turun poliisilaitokselle ja sieltä suoraan Saramäen vankilaan. Rautajuuren mukaan hän sai vasta seuraavana tiistaina Saramäessä perustelut pidätykseen: hän oli joutumassa kahden kuukauden kuluttua oikeuteen syytettynä veropetoksesta ja kirjanpitorikoksesta sekä naapurin nostaman syytteen seurauksena petoksen yrityksestä.

Hän kertoo, ettei saanut tutkintavankeuden aikana perehtyä asiakirjoihin eikä voinut näin ollen valmistautua oikeudenkäyntiin.

– En saanut ensimmäistäkään asiakirjaa luettavaksi enkä pystynyt hankkimaan todisteita. Minulla ei ollut minkään tyyppisiä mahdollisuuksia käräjäoikeuden käsittelyssä puolustaa itse itseäni.

Varsinais-Suomen käräjäoikeus ratkaisi asian heinäkuussa 2015. Syyte petoksen yrityksestä hylättiin, mutta Rautajuuri tuomittiin törkeästä veropetoksesta ja törkeästä kirjanpitorikoksesta puolentoista vuoden ehdolliseen vankeuteen. Lisäksi oikeus määräsi Rautajuuren maksamaan 126 000 euroa Verohallinnolle veropetoksella aiheutetuista vahingoista.

– Kyllä se aika karmivaa oli tietysti, mutta myöskin ihmetytti aika paljon... Pyydettiin neljän vuoden ehdotonta vankeutta ja annettiin puolitoista vuotta ehdollista vankeutta.

Rikosrekisterimerkintä johti siihen, että Rautajuuri ei pystynyt saamaan uudelleen työlupaa Thaimaahan. Veronkorotusten myötä syntynyt verovelka puolestaan johti siihen, että hän ei voinut harjoittaa liiketoimintaa tai hakea työpaikkaa Suomessakaan.

”

”Joku terävä tarkastaja voisi (poliisin kanssa) vähän syynata) Turkka Rautajuuren gryndaus- ja rakennustoimintaa Suomessa.”

— Ilmianto 23.4.2007

Työhön tuomion kumoamiseksi

Turkka Rautajuuri ryhtyi käyttämään kaiken aikansa rikostuomion ja veronkorotusten purkamiseen. Hän kävi järjestelmällisesti läpi virheellisenä pitämänsä verotarkastuskertomusta sekä muita asiaan liittyviä asiakirjoja. Häntä alkoi ihmetyttää, miksi käräjäoikeus oli niellyt verotarkastuksen ja poliisin tutkinta-aineiston väitteet sellaisenaan.

Hiljalleen Rautajuurelle valkeni, että verotarkastuksesta oli puuttunut suuri määrä oleellisia tietoja, ja että käräjäoikeus oli tehnyt päätöksensä puutteellisten tietojen varassa.

Rautajuuren mukaan niin verotarkastaja kuin poliisikin olivat lähinnä hakeneet näyttöä verottajan saamille ilmiantokirjeille. Kirjeiden mukaan Rautajuuri oli käyttänyt pimeää työvoimaa ja maksattanut oman talonsa yrityksellään.

”

Rautajuurelle valkeni, että verotarkastuksesta oli puuttunut suuri määrä oleellisia tietoja.

Rautajuuren mukaan viranomaiset olivat erehtyneet pitämään ilmiantojen mukana toimitettuja laskukopioita hänen yrityksensä täydellisenä kirjanpitoaineistona. Myös Rautajuuren oma varallisuus oli jäänyt selvittämättä.

Kaikki tämä oli johtanut muun muassa siihen, että verotarkastuksessa ei ollut tutkittu lainkaan Rautajuuren virolaisen yrityksen kirjanpitoa. Myös hänen Suomen-yrityksensä kirjanpidosta oli jäänyt tutkimatta suurin osa.

Rautajuuri sai käräjäoikeuden tuomiosta valitusluvan hovioikeuteen. Ennen hovioikeuden käsittelyn alkamista hän otti itselleen uuden lakimiehen, yritysverotukseen ja verotarkastuksiin perehtyneen asianajajan **Tapio Kinasen**.

Kinanen laati hovioikeudelle valituksen täydennyksen, jossa osoitettiin, miten Rautajuuri oli maksanut virolaisten työntekijöiden verot ja maksut asianmukaisesti. Lisäksi Kinanen osoitti, miten Rautajuuri oli itse rahoittanut oman talonsa rakentamisen ja osallistunut itse myös rakennustöihin.

**”Talon pihassa on myös 1 Porsche Cayenne, 1 moottoripyörä sekä avovaimon urheiluauto.
Voidaanko todeta, että verottaja on epäonnistunut?”**

— Ilmianto 7.6.2011

Näin tapahtumat etenivät:

1982 Turkka Rautajuuri muuttaa ulkomaille ja tekee uran paperi- ja energiateollisuuden hankkeissa
2003 Rautajuuri palaa Suomeen ja alkaa rakentaa taloja
2005 Verottaja alkaa saada ilmiantoja Rautajuuresta ja tämän Balico Oy:stä
helmikuu 2007 Glorian Koti -lehti tekee jutun Rautajuuren omasta talosta
4.9.2007 Verotarkastaja käy Rautajuuren kahdella työmaalla
7.11.2007 Verottaja tekee rikosilmoituksen Rautajuuresta
29.5.2008 Alustava verotarkastuskertomus Balicosta
29.8.2008 Lopullinen verotarkastuskertomus Balicosta
huhtikuu 2011 Rautajuuri perustaa Thaimaahan yrityksen
18.4.2015 KRP tuo Rautajuuren Suomeen
3.7.2015 Varsinais-Suomen käräjäoikeus tuomitsee Rautajuuren törkeästä veropetoksesta ja törkeästä kirjanpitorikoksesta puolentoista vuoden ehdolliseen vankeuteen
28.8.2015 Rautajuuri jättää käräjäoikeuden tuomiosta valituksen Turun hovioikeuteen
19.9.2016 Rautajuuri jättää asianajaja Tapio Kinasen kanssa valituksen täydennyksen Turun hovioikeuteen
17.11.2016 Turun hovioikeus hyväksyy Rautajuuren valituksen ja kumoaa käräjäoikeuden tuomion
27.2.2018 Rautajuuri hakee Verohallinnolta vahingonkorvauksia ja korkoja yhteensä 10,3 miljoonaa euroa

Täydellinen voitto hovioikeudessa

Hovioikeudessa tapahtui jotain lähes ennenkuulumatonta. Juuri ennen hovioikeuden käsittelyn alkua niin syyttäjä kuin Verohallinnonkin edustaja kävivät ilmoittamassa asianajaja Tapio Kinaselle ja Turkka Rautajuurelle, että he hyväksyvät Rautajuuren valituksen.

Pitkäksi kaavailtu hovioikeuskäsittely päättyi ennen kuin se oikein ehti edes alkaa.

– Jos nyt kelaat sitä asiaa taaksepäin, ehkä ensimmäiseksi tuli mieleen, että miksi helvetissä tätä asiaa ei voitu käsitellä yhdeksän vuotta aikaisemmin. Sitten tuli tietysti äärettömän vapauttava ja helpottava, ristiriitainen fiilinki, Rautajuuri muistelee.

– Jos nyt ihan oikein muistan, niin saattaa olla, että syyttäjä esitti päämiehelle eräänlaisen pahoittelun siitä, että asiaan on mennyt paljon aikaa, ja nyt sitten hovioikeudelle toimitettu materiaali antaakin aiheen todeta, että rikosta ei sitten kuitenkaan ole tapahtunut, muistelee puolestaan asianajaja Kinanen.

Marraskuussa 2016 Turun hovioikeus hylkäsi tuomiollaan kaikki Rautajuurta vastaan esitetyt syytteet ja vahingonkorvausvaatimukset. Ratkaisusta ei valitettu, ja se tuli lainvoimaiseksi alkuvuodesta 2017.

”

”Syyttäjä ja Verohallinto ovat hyväksyneet Rautajuuren valituksen. Rautajuuren ei ole näytetty syyllistyneen törkeään veropetokseen kohdassa 1 eikä törkeään kirjanpitorikokseen kohdassa 2. Syytteet ja Verohallinnon kohdassa 1 esittämät korvausvaatimukset on siten hylättävä. Asian näin päättyessä valtion varoista maksetut todistelukustannusten korvaukset sekä Rautajuuren puolustajien palkkiot ja kulukorvaukset jäävät valtion vahingoksi.”

— Turun hovioikeus 7.11.2016

Syyttäjä kutsui tapausta tuoreeltaan Turun Sanomille ”ainutlaatuiseksi uransa aikana”. Hän sanoi lehdelle, että Rautajuuren virolaisyhtiön tilit olivat jääneet Verohallinnolta ja poliisilta tutkimatta.

Syyttäjä ei halunnut antaa MOT:lle haastattelua. Verohallinto taas muistutti, että se ei voi ottaa julkisuudessa kantaa yksittäisten verovelvollisten asioihin.

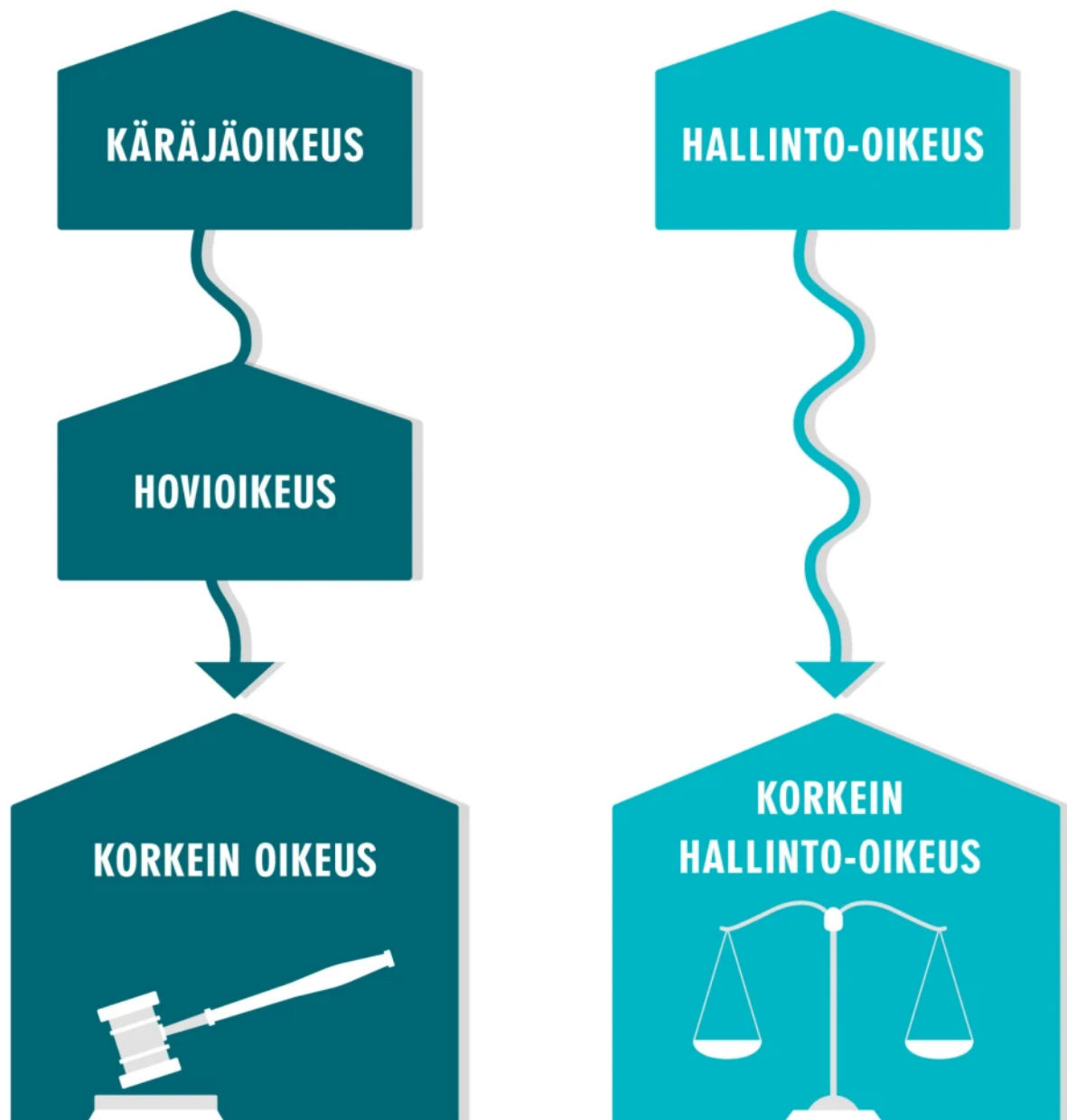
Verohallinnosta kerrotaan, että se on saanut viime vuosina 8 000–10 000 ilmiantoa vuodessa. Kaikki ilmiannot tutkitaan, mutta verotarkastukseen ryhdytään vasta, jos verovelvollisen kohdalla havaitaan muitakin riskitekijöitä.

Vahingonkorvaukset haussa

Turkka Rautajuuri yrittää nyt saada Verohallintoa korvaamaan vahingot, jotka verotarkastus hänelle ja hänen yritykselleen aiheutti. Rautajuuren mukaan väärin tehty verotarkastus johti veronkorotuksiin ja hänen koko omaisuutensa pakkomyyntiin ennen hovioikeuden tuomiota.

MOT:lla on verottajan vastaukset vahingonkorvausvaatimukseen. Verohallinnon mielestä rikosprosessissa annetulla hovioikeuden ratkaisulla ei ole niin kutsuttua oikeusvoimavaikutusta hallinto-oikeudessa edelleen käynnissä olevaan veroriitajuttuun.

Siis: vaikka rikosjuttu kaatui hovissa, samaan näyttöön eli verotarkastukseen perustuvaa veroriitaa käsitellään yhä oikeuslaitoksen toisessa haarassa eli hallinto-oikeudessa.

Kuva: Camilla Arjasmaa / Yle

Vahingonkorvausasiassa Rautajuurta avustaa asianajaja **Janne Juusela** asianajotoimisto Boreniuksesta. Juuselan mukaan Rautajuuren rikosprosessissa vahvistettiin, että verotarkastus oli tehty lainvastaisesti eikä tapauksen tosiasioita ollut selvitetty.

Juuselan mielestä Rautajuuren tappio hallinto-oikeudessa tarkoittaisi, että hallinto-oikeuden pitäisi olla tosiasioista eri mieltä kuin hovioikeus: eli hallinto-oikeuden pitäisi katsoa, että verotarkastus oli sittenkin toimitettu oikein ja hovioikeus oli tehnyt väärän päätöksen.

Vahingonkorvausten lisäksi Rautajuuri hakee asianajaja Tapio Kinasen avustamana hallinto-oikeudessa kaikkien jälkiverotuspäätösten kumoamista. Perusteena on veron ja julkisen maksun määrääminen virheellisellä perusteella eli virheellisellä verotarkastuskertomuksella.

Rautajuuren mielestä verotarkastusten valvonta tulisi arvioida uudelleen.

– Joku Turun kaupungin konsernihallinnon sihteereistä kysyi, että kun tulit tänne ja aloit tehdä yritystoimintaa, niin etkö tiennyt, että yritystoiminta sisältää riskejä. Sanoin, että se oli minulla äärimmäisen hyvin tiedossa, mutta ikinä minulla ei ollut tiedossa sitä, että ne riskit muodostaa viranomaisen.

Toimittaja: Hannu Sokala, kuvat ja videot: Taisto Lapila, grafiikka: Camilla Arjasmaa, verkkotaitto: Riikka Kurki, tuottaja: Marko Hietikko

MOT: Mies, joka selätti verottajan

TV1 maanantaina 11.2.2019 klo 20 ja [Yle Areena](#) klo 12

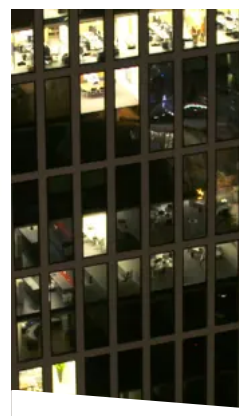
Verottaja peri yrityksiltä yli miljardin euron edestä jälkiveroja – nyt useat oikeustaistelut ovat päättyneet yritysten voittoon

ALV-petoksilla viedään joka vuosi kymmeniä miljoonia Suomen kassasta – "Törkeää ja suunnitelmallista", sanoo poliisi

Autokaupan lobbarit lupaavat vihreämmän liikenteen, jos autovero poistetaan – uudet autot ovat kuitenkin päästöiltään luvattua huonompia

Suomi menettänyt o yli miljardin euron ve Monet osingonsaajat piiloon verottajalta

VEROTUS MOT VEROTARKASTUS VEROTOIMISTO HOVIOIKEUDET HALLINTOTUOMIOISTUIMET HALLINTO-OIKEUS

MOT

MIES, JOKA SELÄTTI VEROTTAJAN - 11.2.2019 - JAKSO 5

- Mies, joka selätti verottajan: käsikirjoitus
- Veikkauksen vedonlyöntiuudistus: Uusi peliominaisuus herätti valvojassa huolen pelaajien oikeusturvasta, sopimuskumppania kiristetty
- Ihmelääke aiheutti kahdeksan suomalaispotilaan kuoleman ja se vedettiin markkinoilta – nyt lääkettä käytetään haittavaikutuksista huolimatta Suomessa enemmän kuin koskaan
- Vanhusten turvallisuus vaarantunut, työvuorolistoilla kikkailtu – Esperi Caren lippulaiva on saanut jatkaa, vaikka ongelmia on ollut kymmenen vuotta

KOMMENTIT 66